

ALEŠ DEBELJAK

(Itt az idő)

Itt az idő. Mondd el, hogy volt régen,
ahogy neked mesélték. A félreértések elkerülése végett.
Kezdd, ahol akarsz. Jobban, mint most, úgysem
fogsz szenvedni. Ahogy a madár felszáll a vízről,
abban már benne van a zuhanás is. Semmit nem veszítesz.
Amennyit adtál, annyi marad neked. Tudom, hogy
az idegen nyelvbe menekülve, a csönd a legfőbb
szövetségesed. A tépett testeket te belülről ismered.
Mert csak az emberek halnak meg, a hallgatásuk itt
marad. Lármázó seregélyfelhő a hazafelé vezető
úton. Emeld fel a hangod. Beszélj! Mondd el!
Milyen halk vagy. Te leszel az emberiség lélegzete.

Az idegenlégióba, félúton

Francis Debeljaknak, Párizs

Helyetted, aki az aragóniai vár alatti fasorokat gondozod, patak csörgedez
a megközelíthetetlen Alpokban. Te oda már nem jutsz fel soha többé.
De az ámulatod megmaradt. És meg is fog. Mert sikerült lemérned
a szédülés mélységét és a feszület kiterjedését. Nyugaton a tűz

reményt ébresztett benned, keresztülvetted magad a szögesdróton,
és odaát, a kontinens szélén meglested a virradat ritmusát. Elsüllyedtél
a nagyvárosban, ahol csak a belső hallás számít és nem a dal, ami
nemzedékről nemzedékre száll. Az idegenek kedvessége volt

* *Aleš Debeljak* (1961-2016) szlovén költő, író, esszéista, szociológus, egyetemi tanár. Ljubljánában született, 1985-ben diplomázott a Ljubljánai Egyetem Bölcsészettudományi Karának összehasonlító irodalom szakán, majd miután szociológiából PhD-tanulmányokat folytatott az amerikai Syracuse-i egyetemen, a Ljubljánai Egyetem Társadalomtudományi Karán tevékenykedett. 2016. januárjában autóbalesetben hunyt el.

a hajnalcsillagod, moha a fatörzsön. Nem vagy látnok, csak az esőáztatta bőr illatából olvasol, amely más, mint otthon. A villámok elvakítottak, ahogy az angyal rád nézett. Utána indultál magányosan és nem tudtad,

hogy benned a csíra, amely felébreszti a szolgálak és az urak puha mirigyeit. Akik belefáradtak a rendszerbe. Nekem csak egy levelet írtál. Épp elég volt ahhoz, hogy felborítsd a jövő terveit.

New Yorkba utazni

Erikának

Végtelen, éles sikollyal kiszakadt belőlem a szájhagyomány. Hozzáadtam apám kivándorlásához. A tökéletes női formák rabja vagyok. Végülis megengedtem, hogy megkereszteljen a fény, amely könnyedén feltámasztja azt is, akit elfelejtettünk.

Általa többek vagyunk a pimaszságnál, ami minket nemzett. Nincs mit kertelni: abban bízom, hogy megmozdul az út melletti motel ablakának függőnye. Valóban, a tető lehet, hogy ideiglenes. De alatta fekvé ajándékoztam oda az első növényt, amit az új világban

szedtem. Kifizetődtek a hosszú virrasztások. Hirtelen megértettem a navigációt: az ajándék visszatér, mint a gyermek neve, akit a vágyak szerzetesére bízta. Hogy ne vesszen el, ami bennem

végtelen holográfiaként megsokszorozódik. A messzeség almaként illatozik. Oda sodor szenvedélyem, hogy a kettősség nagyobb legyen bennem minden addigi formánál.

Az álom életrajza

4.

Bankok, zászlók, hajók, ünnepek, kakasviadal, váltómések, rézkarcok angol telivérekről, katonai őrség és elit hadosztály. Minden mulandó. Elillannak mind, ahogy a délutáni álom.

Nyugodj bele. Az érkezés és az elhagyott csatatér látványa ugyanaz. Az elültetett fa és a végrendelet lapjai helyett csak egy név marad a szótárban feljegyezve. És semmi több. Ó, lehet, hogy valakinek egy pillanatra eszébe jutnak majd

a fehér piros metamorfózisai: mint az egykori uralkodóknál. De igazából semmi más. – Mellkasodról szakítsd le a szétmarcangolt szegfűt, hajolj le a gránit kockák geometriájához, fújd ki a levegőt. Most. Úgy ahogy ők a stamheimi börtönből.

A sikertelenség szépsége

Tomaž Šalamunnak, otthon és idegenben

Az üstökös ragyogása kihuny az erdő, és a vizek felett. Nemes kelyhekben terani óbor. Elkötelezted magad a költészet örömei és gyötrelmei mellett. Vonz a dolgok néven nevezésének lehetősége. És ez már a század fordulópontja: lennie kell valamiféle ösvénynek,

amit csak a szavak ereje ismer. Te, aki könnyedén felidézed a meg nem születettek álmát, szállodai szobádban hiába várod a szarvasok méltóságteljes érkezését, hogy mint régen, szabadon, meztelenül, erőd teljében különböző királyságok lejtőin vadász rájuk.

Csak azt a szörnyű fényt követed, amelytől még a részeg is kijózanodik, amely varázslót csinál belőled. Mégis kételkedsz e képességben. Képtelen voltál megérezni, hogyan árad szét

a nyugalom a csordákba verődött szarvasok bőrén. Engedelmesen elkerülték a barlangok és az örvényék mélyét. Sokáig vártak, hogy átváltozz vadászból pásztorrá, és hogy a Tejút ismét megjelenjen.

A nyelv határai

Edward Kocbeknek, bárhol is van

A szövőszékek leálltak. Gyilkos galóca illatozik, harangoznak a barokk toronyban. Az izzadt bőr túloldaláról elragadtatott arcvonások érkeznek. Halkan énekelsz. Kotta és szünet nélkül. A terem falán megrepedt a vakolat, amit énekeddel a végtelenségig megnöveltél.

Mint viharos égbolt a katasztrófa előtt. Farkasösvényeken és a befagyott tavakon keresztül jöttek, hogy meghallgassanak téged. A lándzsákat odakint hagyták, az udvaron. Alattuk tócsában áll a vér. Halkan énekelsz. Lavinák, áradások és a költő halotti maszkja,

te vagy a titkok közvetítője. Az üvegórában elakad a homok, a messze távolból visszatérnek a galambok, ismeretlen irányból hajó közelít. Miközben a tömeg téged hallgat, bágyadt napsugaraktól

dagad a keblük. Mert te énekelsz nekik. A mágnestű megremeg, mint a kitartó migrén hullám. Várandósok és idősek, akiknek torkát megnedvesítetted, veled énekelnek, és senki sem tudja megállítani őket.

FENYVESI OTTÓ fordításai